

Feltarbeid som medvirkningsmetode i ulike faser av planprosessen

Kunnskap om innbyggernes ønsker og behov knyttet til sitt nærmiljø, har stor verdi for utvikling av lokalsamfunnet. Feltarbeid som medvirkningsmetode kan tilpasses ulike faser i en planprosess. Her beskrives hvorfor metoden er viktig på de ulike nivåene og hva det kan gi av verdi gjennom hele planprosessen.

I kommunal planstrategi

Planstrategien skal få fram kunnskapsgrunnlaget som er viktig for å vurdere behovet for planlegging.

Medvirkningen på dette nivået kan bidra til å identifisere generelle samfunnsmessige temaer som befolkningen er opptatt av – og som kommunen og politikere bør forholde seg til i kommuneplanens samfunns- og arealdel. Feltarbeid gir deltakerne mulighet til å bli bedre kjent med et spesifikt sted eller område, utforske stedets potensiale og utforme egne ideer og visjoner for hvordan dette stedet eller området kan bli i fremtiden.

I tidlig fase kan dette være en av flere metoder som kan gi kunnskap om muligheter og utfordringer knyttet til innbyggernes nærmiljø, men også stedfestede innspill om hvordan de fysiske omgivelsene fungerer.

Denne formen for medvirkning vil bidra til tidlig økt lokalt engasjement og kunnskap om ideer, ressurser og muligheter som kommunen kan bruke videre i sitt planarbeid.

I kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet og kommunen som organisasjon. En god samfunnsdel defineres ut fra i hvilken grad det er et fokusert og handlingsrettet dokument som tydelig peker ut prioriterte satsingsområder.

Feltarbeid som metode kan på dette nivået bidra til å skaffe dypere innsikt både i de sosiale og fysiske forutsetningene knyttet til et område og belyse sammenhengen mellom dem og hvordan faktorene påvirker hverandre. Metoden kan skaffe et rikere kunnskapsgrunnlag, som vil være relevant både for hvordan samfunnet og de fysiske omgivelsene utformes, og således knytte samfunnsdelen til arealdelen.

Metoden er godt egnet til å få fram visjoner for et område, for eksempel sammen med et framtidsverksted (omtalt i veilederen).

I kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal fastlegge hva de forskjellige arealene i kommunen kan brukes til.

Feltarbeid som metode vil gi stedfestet lokalkunnskap om muligheter og utfordringer knyttet til arealer til kommuneplanens arealdel og aktuelle framtidige utbyggingsområder. Metoden vil gi verdifulle innspill til hvordan aktuelle områder kan planlegges i tråd med ønsker og behov hos lokalbefolkningen og kunnskap som sikrer identitet og tilhørighet.

I reguleringsplanen

Feltarbeid egner seg godt for å kartlegge eksisterende verdier i et område som har betydning for innbyggerne. Metoden kan også avdekke utfordringer som bør løses.

Feltarbeid kan gjøres av innbyggerne selv eller sammen med kommunen og andre aktører. Kartleggingen kan på en konkret og enkel måte gi unik lokal kunnskap om et sted som har stor verdi for utviklingen av et framtidig tiltak, og hvordan man kan bygge videre på eksisterende identitet og kunnskap.